

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu z těchto důvodů: Není tu podmínek § 16. nesp. pat. K stížnosti jest uvést toto:

I. Dle § 7. odst. 2. zákona o společnostech s ruč. obm. ze dne 6. března 1906 č. 58 ř. z. jest ve společenské smlouvě přesně určiti nejvyšší částku, do které mohou zařizovací výlohy býti požadovány. Mezi výlohy ty patří i státní poplatky se založením společnosti související. Správně uznaly nižší soudy, že ustanovení § 16. společenské smlouvy, že zakládací výlohy kromě státního poplatku nebudou přesahovati 10.000 Kč, nevyhovuje požadavku zákona, neboť zákon v § 7. odst. 2. výslovně stanovil, — chtěje omeziti t. zv. zakládací provize, t. j. odměny zakladatelů za přípravné práce — že pro veškeré zařizovací náklady jest ve společenské smlouvě vymeziti číselně nejvyšší obnos.

Správně tedy první soud vrátil opověď, aby ustanovení § 16. stanov uvedeno bylo v soulasu s předpisem § 7. odst. 2. zák. o spol. s r. ob.

II. Cis. nař. z 29. listopadu 1865 č. 127 ř. z. v čl. I. a II. vyžadovalo průkaz připuštění k obchodování jen od cizozemských společností akciových a komanditních na akcie, když chtěly v tuzemsku provozovati své obchody pod vlastní firmou, neupravovalo však poměr, kdy cizozemská akciová společnost stala se jen společníci neb členem jiné tuzemské společnosti. Zůstalo tedy státní správě vyhrazeno, jaké omezující předpisy pro takový případ uzná za potřebné a v tomto směru ministerstvo vnitřní sdělením ze dne 4. března 1919 č. 618 výslovně prohlásilo, že společnosti akciové a komanditní, na akcie, jejich sídlo je mimo území republiky čsl., potřebují ku provozování obchodů v tuzemsku výslovného připuštění ve smyslu čsl. nař. z 29. listopadu 1865 č. 127 ř. z. i tehdy, když dotyčná společnost cizozemská účastní se jako člen společnosti s ruč. obm. nebo jako zakladatelka nové takové společnosti v tuzemsku.

Ridily-li se nižší soudy touto zásadou, vyslovenou úřadem státní správy, povolavše rozhodovati o připuštění cizozemských obchodních společností k obchodování o tuzemsku (srov. čl. II. a IX. cit. cis. nař.), nebyl porušen zákon jejich usnesením, požadujícím průkaz o připuštění společnosti ve Vídni ku provozování obchodu v tuzemsku, třebaž tato se měla státi jen společníci nově zakládané tuzemské společnosti, sěžovatelky.

III. Než také právní názor nižších soudů, že i při tuzemské společnosti s ruč. obm. musí míti všichni jednatele bydliště své v tuzemsku, odpovídá úplně úmyslu a duchu zákona, neboť stanovil-li zákon, o § 108. odst. 2. zákona o společnostech s r. ob. tento požadavek výslovně pro tuzemské reprezentace společnosti cizozemské, dlužno míti za to, že tuto zásadní podmínku požaduje také u jednatele tuzemských společností s ruč. obm., jakožto zástupců těchto společností a stačí tu odkázati na správné důvody nižších soudů souhlasící s rozhodnutím Nejvyššího soudu ze dne 14. června 1921 RI 708/21 a jiné.

Dr. Kasper.

Rozhodnutí

ze »Souboru legislativy a judikatury«. (Nákladem knihtisk. Štursa, Kraut a spol. v Brně.)

Oddělení administrativní.

Pro státní občanství československé republiky dle § 2. zákona ze dne 9. dubna 1920 č. 236 sb. z. a n. stačí důkaz, že se osoba — o jejíž státní občanství jde — narodila na území tvořícím nyní součást republiky.

(Nález ze dne 13. listopadu 1922 č. 15.684.)

1. Hospodařením ve smyslu § 3. lit. a) zákona zák. jest veškerá činnost, nesoucí se k dobytí přirozených plodů z půdy a k zpracování jich na tolik, aby se staly obdoby, při tom však nepřestaly býti ještě produktem zemědělským a nestaly se téžným výrobkem průmyslovým.

2. Objekt neslouží hospodaření na zabraném majetku (§ 3. lit. a) zák. zákona), když hlavním účelem jeho jest zpracování neb zpeněžení zemědělských produktů, nepocházejících ze zabraného statku, nýbrž z hospodářství cizích.

3. Vyloučení objektů ze záboru dle § 3. lit. a) zák. zák. posuzuje se podle stavu, jaký tu byl tehdy, když se dotyčný objekt pod zábor dostal t. j. zpravidla v den 25. dubna 1919.

(Nález ze dne 16. listopadu 1922 č. 14.072.)

Manželtvím založené právo a povinnost manželky sdíleti domácnost s manželem není překážkou, aby manželka — cizí

státní příslušnice — byla vyhostěna bez současného vyhostění manžela.

(Nález ze dne 19. ledna 1923 č. 20.227.)

Prejudikatura: Budw. 14.078/1900, 6479/1909.

Uplatní-li strana, že určitý nemovitý majetek je ze záboru dle § 3. a) zák. zák. vyloučen, nemůže býti z majetku toho předepsán hektarový příspěvek, dokud o námitce té nebylo rozhodnuto.

(Nález ze dne 12. ledna 1923 č. 222/23.)

Převzala-li zaplacení dávky z přírůstku hodnoty neb převodních poplatků osoba třetí, nikoli nabyvatel nelze obnosy ty připočítati k ceně zcizovací podle § 5. mor. dávkového řádu.

(Nález ze dne 17. ledna 1923 č. 454.)

Veřejný notář na Slovensku není státním zaměstnancem ve smyslu § 13. zákona ze dne 11. července 1922 č. 225 sb. z. a n.

(Nález ze dne 17. ledna 1923 č. 472/23.)

V řízení správním přísluší stranám nárok na náhradu útrat vzniklých právním zastoupením jen tehdy, pokud je to zvláštním předpisem stanoveno.

(Nález ze dne 3. ledna 1923 č. 20.261.)

Při vyměření procentuálního poplatku z prodeje rolnické živnosti nelze ke kupní ceně připočítati cenu živého a mrtvého inventáře, když dle obsahu smlouvy inventář ten byl výslovně z prodeje vyloučen, prodávač živnosti si k němu právo vlastnické vyhradil a hospodář pak dále s inventářem tím na prodané živnosti jako její pachtýř.

(Nález ze dne 23. května 1921 čis. 10.122/20, Bohuslav 531.)

I. Je-li smlouva pachtovní uzavřena pro určitou dobu pěti let a stanoveno, že opomenutím výpovědi má platiti za prodlouženou na neurčitou dobu, jest za základ vyměření poplatku vzíti osminásobné roční pachtovné. II. Převzal-li pachtýř placení pojistného za předmět pachtu, dlužno pojistné to připočítati k pachtovnému.

(Nález ze dne 16. září 1920 č. 8464, Bohuslav čis. 297.)

Úmluvy stran o tom, která z nich má zaplatiti určitý poplatek, nemají účinnosti naproti finanční správě.

(Nález ze dne 21. května 1919 č. 2439, Bohuslav č. 59.)

Za vrácení poplatku nemovitostního může žádati ve smyslu § 39. odst. 2. cis. nař. ze dne 15. září 1915 č. 278 ř. z. ten, kdo byl povinen jej platiti, nikoli ona osoba, která zapravila poplatek z druhého převodu.

(Nález ze dne 7. dubna 1921 č. 4000, Bohuslav 485.)

Poplatek zaplacený na základě platebního rozkazu nelze požadovati zpět dle § 77. popl. zák., nýbrž nutno se brániti jen proti placení opravným prostředkem dle § 78. popl. zák. Předpisu § 1431. o. z. o. nelze se dovolávati pro vrácení poplatku výměřeného právoplatně, třeba dle materiálního práva nesprávně.

(Nález ze dne 9. října 1919 č. 4588, Bohuslav č. 110.)

Oddělení finanční.

Nedošla-li smlouva tržová, týkající se celé nemovitosti, schválení soudem opatrovníckým, nutného k platnosti prodeje polovice nemovitosti, jest výhrada tohoto schválení odkládací podmínkou celého právního jednání a není tu tedy předmětu poplatku.

(Nález ze dne 2. září 1920 č. 8155, Bohuslav č. 279.)

V úmluvě, že kupní cena musí býti zaplacená při podpisu smlouvy hotově, sluší spatřovati odkládací podmínku, že smlouva ta bude platná jen, když bude podmínka ta splněna.

(Nález ze dne 24. května 1921 č. 6532, Bohuslav 536.)

Lhůta v § 44. ad 1. popl. zákona k oznámení poplatkového jednání jest dodržena, když návrh na zápis do knih pozemkových podle tohoto právního jednání byl před uplynutím osmidenácti lhůty od uzavření právního jednání odevzdán počť k dopravě na příslušný soud knihovní.

(Nález ze dne 6. listopadu 1920 č. 10.412, Bohuslav č. 344.)

(Slovensko.) I. Pokutu pro opožděné ohlášení smlouvy lze doložiti jen, když byl objasněn rozpor údajů ve příčině doby uzavření smlouvy. — II. Pokutu důchodkovou pro vědomě nesprávné údaje může podle § 111. popl. pravidel a §§ 93. a 94. zák. č. XI. z roku 1909 uložit jen soud.

(Nález ze dne 22. září 1921 č. 11.413, Bohuslav 587.)

Podle poznámky 2. v saz. pol. 91/55 zákona ze dne 13. prosince 1862 čis. 89 ř. z. pokládá se ohláška veřejné společnosti k zápisu do obchodního rejstříku za právní listinu o této společnosti, i když společnost nevzniká ani písemně, ani ústně

smlouvou, nýbrž jen mlčky konkludentními činy. (Čl. 85. obch. z.)

(Nález ze dne 1. dubna 1921 č. 3804, Bohuslav 475.)

(Slovensko.) Zákon neosvobozuje listiny od poplatku z důvodů jejich prozatímnosti.

(Nález ze dne 3. listopadu 1921 č. 14.223, Bohuslav 622.)

Listina sepsaná v advokátní kanceláři jako »informace« a oběma stranami podepsaná, dle níž jeden bratr za určitou úplatu uznává platnost testamentu a převzítí celé pozůstalosti druhým bratrem, jest listinou o narovnání, podrobenou poplatku dle stupnice II. ze smluvené úplaty.

(Nález ze dne 30. června 1920 č. 6039, Bohuslav č. 276.)

Odevzdací listina, kterou se prohlašuje přípustnost vkladu práva zástavního, zřízeného na základě projevu dědicova, jenž podle nařízení testamentu prohlašuje, že zřizuje na nemovitostech pozůstalostních práva zástavní pro pohledávky legatářů, nemůže býti pokládána za platný titul ke zřízení tohoto práva zástavního. (Saz. pol. 65/53, 116/61 a 101/84.)

(Nález ze dne 28. dubna 1919 č. 280, Bohuslav 39.)

Potvrzení bratra vdovy zůstavitelovy, že jí zřídil »věno«, není právní listinou prokazující pohledávku vdovu proti pozůstalosti dle předpisu § 21. nař. mín. fin. ze dne 29. prosince 1915 č. 397 ř. z.

(Nález ze dne 30. března 1920 č. 1409, Bohuslav 186.)

Neodporuje zákonu, když se z kvitance, potvrzující příjem kapitálu »s vedlejšími poplatky«, vyměří poplatek nejen ze sumy kvitovaných hypoteckárních pohledávek, nýbrž i z úroků vypočtených za celou dobu dlužního poměru.

(Nález ze dne 22. dubna 1920 č. 3213, Bohuslav č. 206.)

Když se v kvitanci potvrzuje příjem kapitálu »s úroky a příslušenstvím«, bez udání sumy těchto vedlejších dávek, není nezákonné, když do základu pro vyměření poplatku z kvitance se připočítá suma úroků vyšetřená výsledkem kvitujícího.

(Nález ze dne 30. června 1920 č. 6038, Bohuslav č. 275.)

Pojem příslušenství továrny. Zákon pokládá za příslušenství tovární budovy veškeré movité věci, potřebné ku provozování živnosti, pro niž tovární budova tak jest zřízena, že jí bez podstatných stavebních změn nelze upotřebiti ku živnosti jiné.

(Nález ze dne 27. května 1919 č. 2589, Bohuslav č. 61.)

Movité věci, určené vlastníkům k trvalému užívání věci nemovité, zůstávají potud příslušenstvím věci hlavní, pokud tento poměr trvá, nehledě na to, zda jich jest k užívání skutečně nezbytné potřebí, či zda snad mohou býti nahrazeny věcmi jinými. Příslušenstvím přestávají býti teprve, když jejich věnování přestalo.

(Nález ze dne 2. září 1919 č. 4116, Bohuslav č. 90.)

Při vkladu převodu hypoteckární pohledávky jest poplatek vyměřiti z částky postoupené pohledávky — při důchodu dle násobku § 16. popl. zák.; na nižší postupně nelze hleděti.

(Nález ze dne 7. dubna 1919 č. 108, Bohuslav č. 30.)

Ujednání dle § 54. popl. zák. o ceně věci prodané může finanční správa učiniti platně třeba jen s kupujícím a jemu dle toho poplatek předepsati, i když dle úmluvy stran poplatek má nésti prodávající.

(Nález ze dne 3. října 1919 č. 4739, Bohuslav č. 108.)

Věci movité, byly-li prodávajícím v době uzavření kupní smlouvy určeny k tomu, aby se jich vždy užívalo s věcí nemovitou jakožto hlavní, tvoří její příslušenství, byť i snad kupující neměl úmyslu věnovati je nadále témuž účelu.

(Nález ze dne 13. prosince 1920 č. 7545, Bohuslav č. 376.)

Z okolností, že pachtýř statku přinesl na statek svůj vlastní fundus instructus, nelze beze všeho souditi, že fundus ten byl věnován k trvalému používání při statku a nelze proto z prodeje fundu pachtýřem novému vlastníku statku, v jehož prospěch pachtýř ustoupil, vyměřiti poplatek nemovitostní.

(Nález ze dne 12. února 1920 č. 981, Bohuslav č. 147.)

Finanční úřad není oprávněn vzíti za podklad vyměření poplatku převodního při koupi dědického podílu beze všeho místo odhadní ceny, zjištěné soudním odhadem v řízení pozůstalostním, poměrnou část vyšší ceny, za kterou později kupující nabyl ostatních podílů.

(Nález ze dne 23. října 1919 č. 169, Bohuslav č. 116.)

Dávku z přírůstku hodnoty, kterou kupující převzal ku placení za zcizitele, sluší pokládati za vedlejší plnění ve smyslu § 15. odst. 2. a § 50. odst. 1., č. 1. popl. zákona.

(Nález ze dne 13. ledna 1921 č. 223, Bohuslav č. 404.)

Ke znehodnocení dluhopisů válečných půjček po dni nápadu dědického netřeba hleděti, když dědicové nežádali za soudní odhad a úřad se přidržel hodnoty udané v pozůstalostním výkaze.

(Nález ze dne 10. října 1921 č. 9700, Bohuslav č. 604.)

Oddělení judiciální.

Nárok na nutnou výživu manželčinu nemůže ani dohodou stran (manželů) býti vyloučen.

(Roz. ze dne 18. ledna 1922, Rv. I. 878/21.)

Uveřejněno: Soudcovské listy 1922 č. 279.

Nedostaví-li se, ač řádně byl uvědoměn, jeden z manželů ke smlouvacím pokusům, nelze povolití dobrovolný rozvod manželství.

(Rozh. ze dne 14. září 1920, R. II. 243/20.)

Byl-li uzavřen mezi poručníkem a nemanželským otcem za souhlasu soudu smír, jímž nemanželský otec složením určitého peníze sprostěn byl veškerých povinností z důvodů mimomanželského spojení, nemůže nemanželské dítě později žádati příspěvek na zaopatření, třeba majetkové poměry otcovy se zlepšily.

(Rozh. ze dne 16. listopadu 1920, Rv. I. 518/20.)

Uveřejněno: sb. nejv. soudu sv. II. č. 761.

Z toho, že peněžní ústav není povinen, aby zkoumal oprávněnost předložitele vkladní knížky, neplyne, že nebyl by k tomu oprávněn.

(Rozh. ze dne 28. září 1920 R. I. 776/20.)

Uveřejněno: sb. nejv. soudu sv. II. č. 680.

Nepodepsali-li se svědkové posledního pořízení jako svědkové posledního pořízení, jest poslední vůle neplatná a nelze použití předpisu § 126. nesp. pat.

(Rozh. ze dne 5. října 1920, Rv. 821/20.)

Uveřejněno: sb. nejv. soudu sv. II. č. 690.

Prohlášení zůstavitelovo, že listina obsahuje jeho poslední vůli, musí býti svědkům poslední vůle projeveno ústně a nedostačí pouhé prohlášení mlčky, konkludentním činem.

(Rozh. ze dne 11. dubna 1922, Rv. II. 364/21.)

Uveřejněno: Juristen-Zeitung, 1922, č. 202.

Zákon o ochraně nájemců ze dne 8. dubna 1920 č. 275 sb. z. a n. nevztahuje se na nájem stavební plochy k uložení stavebních potřeb.

(Rozh. ze dne 5. října 1920, R. I. 820/20.)

Uveřejněno: sb. nejv. soudu sv. II. č. 689.

Na nájem sportovního hřiště, na němž po pronájmu nájemce vystavěl baráky, ochrana zák. z 8. dubna 1920 č. 275 sb. se nevztahuje.

(Rozh. ze dne 2. listopadu 1920, R. I. 880/20.)

Uveřejněno: sb. nejv. soudu sv. II. č. 736.

Nenastoupil-li obchodní zaměstnanec službu, může zaměstnavatel žádati pouze náhradu škody, nikoliv, aby zaměstnanec službu nastoupil. Ustanovení § 31. nebylo v tomto směru změněno § 153. III. nov.

(Rozh. ze dne 16. listopadu 1920, Rv. 624/20.)

Uveřejněno: sb. nejv. soudu sv. II. č. 762.

Pojistka, již dle pojišťovacích podmínek lze postoupiti, zastaviti nebo zciziti jen se souhlasem pojišťovatele neb při níž jest mu podle pojišťovacích podmínek vyhrazeno právo, zkoumati oprávněnost majitele pojistky, není cenným papírem majiteli svědčícím.

(Rozh. ze dne 14. září 1920 Rv. I. 372/20.)

Uveřejněno: sb. nejv. soudu sv. II. č. 662.

Zápůjčku, poskytnutou v roce 1902 obcí města Krakova a splatnou podle dluhopisu v Praze, zaplatiti dlužno v korunách československých. — Právní poměr mezi Polskem a Československem není upraven mírovou smlouvou St. Germainskou, neboť tato upravuje právní poměr mezi mocnostmi sdruženými a spojenými — mezi něž náleží i Polsko tak i Československo — a Rakouskem, ale nikoliv mezi těmito mocnostmi. Proto není příslušná reparační komise, aby o takových poměrech rozhodovala. — Koruny rak.-uh. měny, které jsou splatny v oblasti československého státu, platí se v korunách československých.

(Rozh. ze dne 19. září 1922, Rv. I. 480/22.)

Uveřejněno: Právník, 1922, č. 380.

Je-li obchodním zvykem, že určité cenné papíry, kupují se na určité burse a nechávají se v místě, kde byly koupeny, jest komisionář oprávněn, papíry na téže burse prodati.

(Rozh. ze dne 5. října 1920, Rv. I. 449/20.)

Uveřejněno: sb. nejv. soudu sv. II. č. 696.